

PRAWA OBYWATELI UNII EUROPEJSKIEJ W SZKOCJI

Obywatele UE i prawo do nauki

Ta ulotka informacyjna zawiera streszczenie Twojego prawa do nauki jako obywatela **Unii Europejskiej** w Szkocji. W tej ulotce 'obywatele Unii Europejskiej' to obywatele państw członkowskich, jak i obywatele państw EOG (Norwegia, Islandia i Liechtenstein), oraz obywatele Szwajcarii.

W tej ulotce znajdziesz także informacje na temat **członków rodziny** którzy nie są obywatelami UE, i których prawo do mieszkania w UK jest prawem pochodnym, wynikającym z ich relacji z obywatelem UE.¹

Po wyjściu Zjednoczonego Królestwa (UK) z Unii Europejskiej (**Brexit**) prawa obywateli UE w Szkocji uległy ważnym zmianom.

Obywatele Unii Europejskiej, którzy zamieszkiwali w Wielkiej Brytanii w dniu 31 grudnia 2020 r

- ▶ Obywatele Unii Europejskiej i członkowie ich rodzin, którzy zamieszkiwali w Wielkiej Brytanii w dniu 31 grudnia 2020 r., mogli złożyć wniosek w ramach programu EU Settlement Scheme (EUSS) i otrzymać status osoby osiedlonej – **Settled Status** (pozwolenie na pobyt na czas nieokreślony) lub **Pre-Settled Status** (zezwolenie na pobyt w ograniczonym zakresie na okres pięciu lat). Obywatele Irlandii i osoby posiadające bezterminowe pozwolenie na pobyt nie musiały składać wniosku.
- ▶ Jeśli nie masz obecnie pozwolenia na pobyt, możesz złożyć spóźniony wniosek do EUSS. Jeżeli chcesz pozostać w Szkocji, musisz pilnie zasięgnąć porady prawnej.
- ▶ Jeśli złożyłeś wniosek do EUSS i czekasz na decyzję (**wniosek w toku**), otrzymasz **Zaświadczenie o Złożeniu Wniosku** (ang. **Certificate of Application**) jako dowód złożenia tego wniosku. Masz prawo pozostać w Wielkiej Brytanii do czasu rozpatrzenia Twojego wniosku. Jeśli wniosek zostanie odrzucony, masz prawo pozostać w Wielkiej Brytanii do czasu,

aż wyczerpiesz drogę odwołanie się od decyzji odmownej. **Zaświadczenie o Złożeniu Wniosku** (ang. **Certificate of Application**) jest dowodem złożenia wniosku do EUSS.

Obywatele Unii Europejskiej, którzy przybyli do Wielkiej Brytanii dniu 1 stycznia 2021 r. lub po upływie tej daty

Obywatele UE i członkowie ich rodzin, którzy przybyli do Wielkiej Brytanii po raz pierwszy w dniu 1 stycznia 2021 roku lub po tej dacie, nie mogą ubiegać się o status osoby osiedlonej ani o tymczasowy status osoby osiedlonej. Mogą oni jedynie przyjechać jako osoby odwiedzające Wielką Brytanię na krótki okres czasu. Osoby te, aby pozostać w Wielkiej Brytanii na okres dłuższy niż sześć miesięcy, muszą ubiegać się o wizę długoterminową (np. w celu podjęcia studiów, pracy lub dołączenia do członka rodziny).

Członkowie rodzin obywateli Unii Europejskiej, którzy sami nie są obywatelami Unii, mogą przybyć do Wielkiej Brytanii, jeśli posiadają zezwolenie rodzinne EUSS lub biometryczną kartę pobytu wydaną przez Wielką Brytanię. Po przybyciu do Wielkiej Brytanii powinni oni w ciągu trzech miesięcy złożyć wniosek do EUSS.

1. 'Członkiem rodziny' może być: małżonek lub partner, dzieci, wnuki oraz prawnuki w wieku poniżej 21 lat, dzieci pozostające na utrzymaniu, które ukończyły 21 lat, rodzice pozostający na utrzymaniu, dziadkowie oraz pradiadkowie, jak i niektórzy partnerzy, którzy nie zawarli związku małżeńskiego oraz inni krewni pozostający na utrzymaniu (w przypadku gdy Home Office [Ministerstwo Spraw Wewnętrznych] wydało zaświadczenie o rejestracji 'dalszego członka rodziny').

Obywatele UE i prawo do nauki

Czy mam prawo do nauki w Szkocji?

WCZESNA EDUKACJA I OPIEKA NAD DZIEĆMI

Wszyscy obywatele Unii Europejskiej

Wczesna edukacja i opieka nad dziećmi jest finansowana przez rząd Szkocji i mogą z niej korzystać bezpłatnie:

- ▶ Wszystkie dzieci w wieku 3 i 4 lat (do 30 godzin tygodniowo)
- ▶ Dzieci w wieku 2 lat, które są "pod opieką" władz lokalnych lub gdy rodzic otrzymuje określone świadczenia socjalne

Władze lokalne mogą zdecydować się na zapewnienie dostępu do bezpłatnej wczesnej edukacji i opieki przedszkolnej również wszystkim innym dzieciom, według własnego uznania.

SZKOŁY PODSTAWOWE I ŚREDNIE

Wszyscy obywatele UE

Wszystkie dzieci w wieku szkolnym (przeważnie w wieku od 4.5 do 16 lat) mieszkające w Szkocji, mają prawo do nauki.

Rodzice są zobowiązani zapewnić dzieciom wykształcenie. Normalnie spełniają ten obowiązek posyłając dziecko do szkoły. Każde dziecko ma prawo do bezpłatnego miejsca w szkole podstawowej i średniej. Niektórzy rodzice wysyłają dziecko do szkoły prywatnej lub kształcą je w domu.

Lokalne rady miasta prowadzą szkoły. Jeżeli masz jakiegokolwiek pytania dotyczące prawa Twojego dziecka do bezpłatnego miejsca w szkole lokalnej, skontaktuj się z lokalną radą miasta.

Jeśli Twoje dziecko ma dodatkowe potrzeby wsparcia, władze lokalne mają obowiązek je zidentyfikować i udzielić mu wsparcia. Więcej informacji na ten temat można uzyskać na stronie [Enquire](#) oraz [Parent Club](#).

EDUKACJA POLICEALNA I WYŻSZA

Obywatele UE przyjeżdżający do UK od 1 stycznia 2021 r.

- ▶ Osoby posiadające status osoby osiedlonej mają prawo do pracy i nauki w Szkocji bez ograniczeń czasowych.
- ▶ Osoby posiadające tymczasowy status osoby osiedlonej mają prawo do pracy i nauki w Szkocji do czasu wygaśnięcia statusu.

Jeśli posiadasz Zaświadczenie o Złożeniu Wniosku, masz prawo do pracy i nauki do momentu uzyskania Settled Status lub Pre-Settled Status (lub do momentu, w którym wyczerpiesz możliwości odwołania się od decyzji odmownej).

Twoje prawo do nauki nie jest związane z konkretną instytucją edukacyjną lub konkretnym kierunkiem studiów.

Obywatele UE posiadający status osoby osiedlonej lub tymczasowy status osoby osiedlonej (lub posiadający Zaświadczenie o Złożeniu Wniosku)

Obywatele UE przyjeżdżający na krótkoterminową wizytę mogą uczęszczać na krótki kurs nauki lub brać udział w badaniach naukowych, jeżeli nie będzie to trwało dłużej niż 6 miesięcy. W tym przypadku nie jest wymagane staranie się o wizę, aczkolwiek trzeba udowodnić wystarczające środki finansowe pozwalające na utrzymanie się na czas trwania nauki w UK. Nie można:

- ▶ Wykonywać płatnej lub niepłatnej pracy dla firm Brytyjskich
- ▶ Pracować jako osoby samozatrudnione
- ▶ Odbywać staż

WIZA DŁUGOTERMINOWA

Obywatele UE i członkowie ich rodzin, którzy chcą studiować w UK na okres przekraczający 6 miesięcy muszą wystąpić o długoterminową wizę. Jeżeli wiza zostanie przyznana będzie to ogólnie oznaczało prawo do mieszkania i nauki w UK, aby dokończyć dany kurs

1 stycznia 2023

Obywatele UE i prawo do nauki

lub zdobyć dyplom w danej szkole wyższej. Przy zmianie szkoły, kursu lub kierunku studiów wymagana może być zmiana warunków wize lub potrzeba wystąpienia o nową długoterminową wizę.

Ile nauka tutaj będzie mnie kosztować? Czy mam dostęp do pożyczek studenckich?

Możesz mieć prawo do nauki na poziomie policealnym lub wyższym w Szkocji, ale musisz rozważyć czy będzie cię stać na naukę lub kontynuację nauki.

Będzie to zależne od tego czy przysługuje Ci status 'home fees' [tzw. opłaty domowe] (nauka bezpłatna) i/lub pożyczki studenckie.

STATUS HOME FEES

Status 'Home fees' na poziomie policealnym lub wyższym przysługuje Ci, jeżeli jesteś:

- ▶ Obywatel państwa członkowskiego UE i
- ▶ Zwykle zamieszkały (ordinarily resident) w UE przez okres 3 lat przed rozpoczęciem nauki

Studenci rozpoczynający naukę w roku szkolnym 2020-2021 (lub wcześniej)

Obywatele państw członkowskich UE którzy są zapisani na studia licencjackie (*undergraduate higher education degree*) w Szkocji na rok szkolny 2020-21 lub wcześniej, będą korzystać ze statusu 'home fees' na okres studiów. Będzie to także dotyczyło niektórych obywateli EOG.

Studenci rozpoczynający naukę w roku szkolnym 2021-2022 (lub później)

Jedynie obywatele państw członkowskich UE posiadający Status Osoby Osiedlonej lub Tymczasowy Status w UK będą uprawnieni do statusu 'home fees'. W takiej samej sytuacji będą obywatele EOG, którzy spełniają warunki zamieszkania.

Obywatele UE przyjeżdżający do Szkocji po raz pierwszy w roku szkolnym 2021-22 nie mogą ubiegać się o pomoc w pokryciu kosztów nauki od Organizacji ds. dofinansowania studentów w Szkocji (The Student Awards Agency Scotland – SAAS).

WSPARCIE DLA STUDENTÓW OD SAAS

Niektórzy obywatele państw członkowskich UE rozpoczynający kurs wyższego poziomu (course of higher education) mogą być uprawnieni do pomocy od SAAS. W celu uzyskania dalszych informacji sprawdź www.saas.gov.uk

W jaki sposób mogę udowodnić Swoje prawo?

SZKOŁY PODSTAWOWE I ŚREDNIE

Dzieci mają z reguły zapewnione miejsce w szkole lokalnej, znajdującej się w ich rejonie zamieszkania (catchment area). Możesz zapisać dziecko do szkoły podstawowej lub średniej składając wniosek do rady miasta (local council). W tym celu należy potwierdzić tożsamość dziecka oraz przedstawić dowód miejsca zamieszkania w lokalnym rejonie (szkoły).

EDUKACJA POLICEALNA I WYŻSZA

Od 1 lipca 2021 r. musisz przedstawić, że posiadasz Status Osoby Osiedlonej, Tymczasowy Status lub inne prawo do pobytu (takie jak wiza długoterminowa) aby udowodnić swoje prawo do pobytu i nauki w Szkocji.

Jeśli posiadasz Zaświadczenie o Złożeniu Wniosku, możesz je również przedstawić jako dowód prawa do nauki w Szkocji.

Potwierdzenie zamieszkania w Szkocji może także być wymagane jako dowód, aby spełnić warunki do „home fees” lub do otrzymania pożyczki studenckiej.

1 stycznia 2023

Gdzie mogę uzyskać więcej pomocy lub porad?

Jeżeli masz dalsze pytania na temat swojego prawa do nauki, uprawnień do pożyczek studenckich, lub jeżeli uważasz że byłeś dyskryminowany, zobacz:

Edukacja podstawowa i średnia:

- ▶ Parentzone Scotland [zon dla rodziców] Skocja. Wybór szkoły:
<https://education.gov.scot/parentzone/my-school/choosing-a-school/local-state-school/>
- ▶ Rząd Szkocji
Zarejestruj dziecko do szkoły:
<https://www.mygov.scot/register-your-child-for-a-school/>
- ▶ Citizens Advice Scotland [Biuro Porad Obywatelskich w Szkocji]:
<https://www.citizensadvice.org.uk/scotland/family/education/school-and-pre-school-education-s/education-choices-from-5-to-16-s/>

Edukacja policealna i wyższa:

- ▶ College lub Uniwersytet do którego chcesz uczęszczać
- ▶ UKCISA Szkocja:
<https://www.ukcisa.org.uk/information--advice/fees-and-money/scotland-fee-status>
- ▶ Student Awards Agency for Scotland [Organizacja ds. dofinansowania studentów w Szkocji]
Ogólne wskazówki na temat zamieszkania:
<https://www.saas.gov.uk/>
- ▶ Rząd Szkocji
Brexit i edukacja:
<https://www.mygov.scot/education-eu-citizens>